

Risikoanalyser – er vi der vi ønsker å være?

Noen av Petroleumstilsynets erfaringer fra tilsyn med gjennomføring, oppfølging og bruk av risikoanalyser

Vidar Kristensen, Petroleumstilsynet, ESRA seminar 24.11.09

PETROLEUMSTILSYNET

Tilbake til start:

- Hvorfor gjør vi "egentlig" risikoanalyser?
  - Svar:
    - Gi beslutningstøtte
    - Andre grunner/formål er underordnet
  - Det viktigste og første "dere" derfor må gjøre er å finne ut:
    - Hvilke (typer) beslutninger?
    - Når?
    - Hvem?
    - Hvordan skal analysen brukes?
- Hva er det vi/en trenger hjelp til?
- Deretter kan "dere" begynne med å planlegge og gjennomføre analysen.

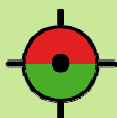

Revidert versjon av Z-013

- "Forsøkt" endret i forhold til følgende formål:
  - At en i størst mulig grad skal tilpasse den enkelte analysen de(t) spesifikke behov en har, fremfor å "videreforedle" en bestemt løsning som skal ivareta alle formål.
  - At en har rett involvering av brukere på ulike nivå.
  - At en tilpasser informasjon fra analysene til ulike brukere.
    - For eksempel: Stillingskategori A - *"Ikke trykk på knapp X, så går dette bra"*
  - At en bruker mest tid og ressurser på det unike, nye, spesielle, eller lignende, fremfor å sikre "tallkverning" av alt.
  - At analyseprosessen er viktigere enn produktet.
- Utfordring: Å ivareta standardenes (NORSOK) funksjon:
  - Å beskrive en "standard" løsning som ivaretar mer funksjonelle krav i regelverket.

25.11.2009

3

PETROLEUMSTILSYNET

Hvorfor? Noen av våre erfaringer

- Bakgrunn/grunnlag:
  - Granskninger og oppfølging av hendelser
  - Tilsyn, herunder:
    - Gjennomføring og bruk av QRA (samme oppgave mot flere aktører)
    - Spørreundersøkelse: Risikovurderinger - drift, vedlikehold og modifikasjoner
- "Ingen" fasit
  - En del regelverkskrav ja, men kravene kan ivaretas ved ulike løsninger.

Noen av våre erfaringer

- Stor variasjon og ulike oppfatninger og forståelse av:
  - Hvem som skal/bør delta i ulike typer analyser
  - Hvem som har ansvaret for oppfølging av analysene
  - Hvem som skal bruke analysene, og hvordan/hva de skal brukes til
- Mangelfull forståelse for/kjennskap til begrensninger til analysene
  - Hva analysene (ikke) kan brukes til
  - Når analysene og deres resultater er "gyldige"
- Hva betyr analysen for "meg"?
  - I liten grad tilpasset ulike brukere

Noen av våre erfaringer

- Mangelfull beskrivelse og oppfølging av antakelser og forutsetninger
  - Ofte kun operasjonelle antakelser
  - Ofte for generiske/generelle/overordnet til at de kan følges opp.
    - For eksempel: Liste over P&ID
      - Hva da hvis en endrer et trykk, legger inn/fjerner en ventil/flens,.....?
  - Mangelfull beskrivelse av gyldighetsområdet til analysen
    - Når må en gjøre en ny/annen analyse?
- Koblingen mellom endringer/modifikasjoner og betydningen for risikoen er vanskelig å forstå
  - Mange små endringer
  - Endringer i VH-program, prosedyrer, m.m.

25.11.2009

6

PETROLEUMSTILSYNET

Spørreundersøkelse:

Risikovurderinger - drift, vedlikehold og modifikasjoner:

- **Formål:** Danne oss et bilde av bruken av ulike risikoanalyser/-vurderinger i ulike situasjoner
- **Tema:**
  - Hvordan og i hvilken grad ulike aktører gjennomfører, følger opp og bruker risikoanalyser i drift og ved mindre modifikasjoner, herunder hvordan ledelsen på ulike nivåer legger til rette for at dette.
  - Valg av metode, metodikk for ulike type problemstillinger
  - Involvering av forskjellige kategorier personell
  - Bruk av analysene som en del av beslutningsunderlaget (og ikke kun som verifikasjon)
  - Oppfølging av resultater og anbefalinger fra analysene
  - Oppfølging av antakelser og forutsetninger (samt hvordan avvik fra disse håndteres)

7

PETROLEUMSTILSYNET

Spørreundersøkelse:

Risikovurderinger - drift, vedlikehold og modifikasjoner

- Spørreskjemaet ble utviklet i en arbeidsgruppe bestående av personell fra Petroleumstilsynet, Safetec, Studio Apertura og Preventor
- 3 scenario:
  1. Et tenkt problem oppstår på anlegget/innretningen, et problem som er av en slik karakter at det var uklart om det var nødvendig med nedstengning/avbryting av operasjonen.
  2. Tatt en beslutning om at det ikke var nødvendig med umiddelbar nedstenging/avslutning av operasjonen, og at videre planlegging av jobben skulle gjennomføres av andre enn de som var involvert i den daglige driften (landorganisasjon, stab eller lignende).
  3. Etter at jobben var ferdig planlagt, og var rettet mot forberedelsene/gjennomføringen av selve modifikasjonen.

Spørreundersøkelse: Risikovurderinger - drift, vedlikehold og modifikasjoner

- Respondentene ble bedt om å ta stilling til utsagn og spørsmål som var relatert til hvert enkelt scenario, på en 5/6-punkts skala.
- + noen generelle utsagn som omhandlet risikoanalyser/-vurderinger.
- Vi mottok svar fra 231 personer, noe som tilsvarer en svarprosent på 60.

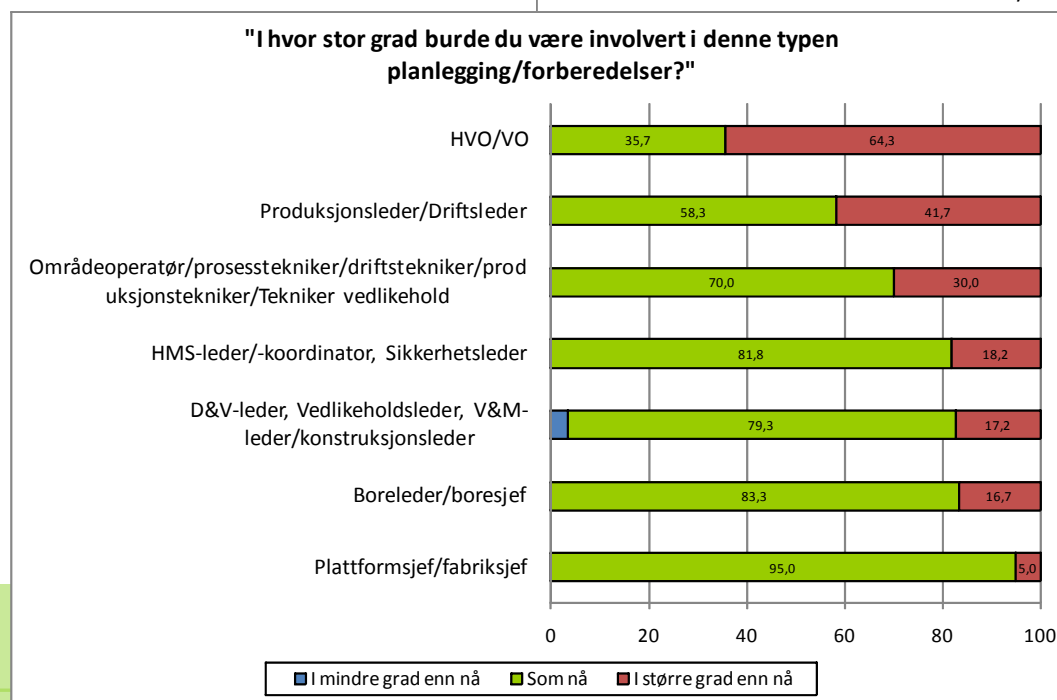
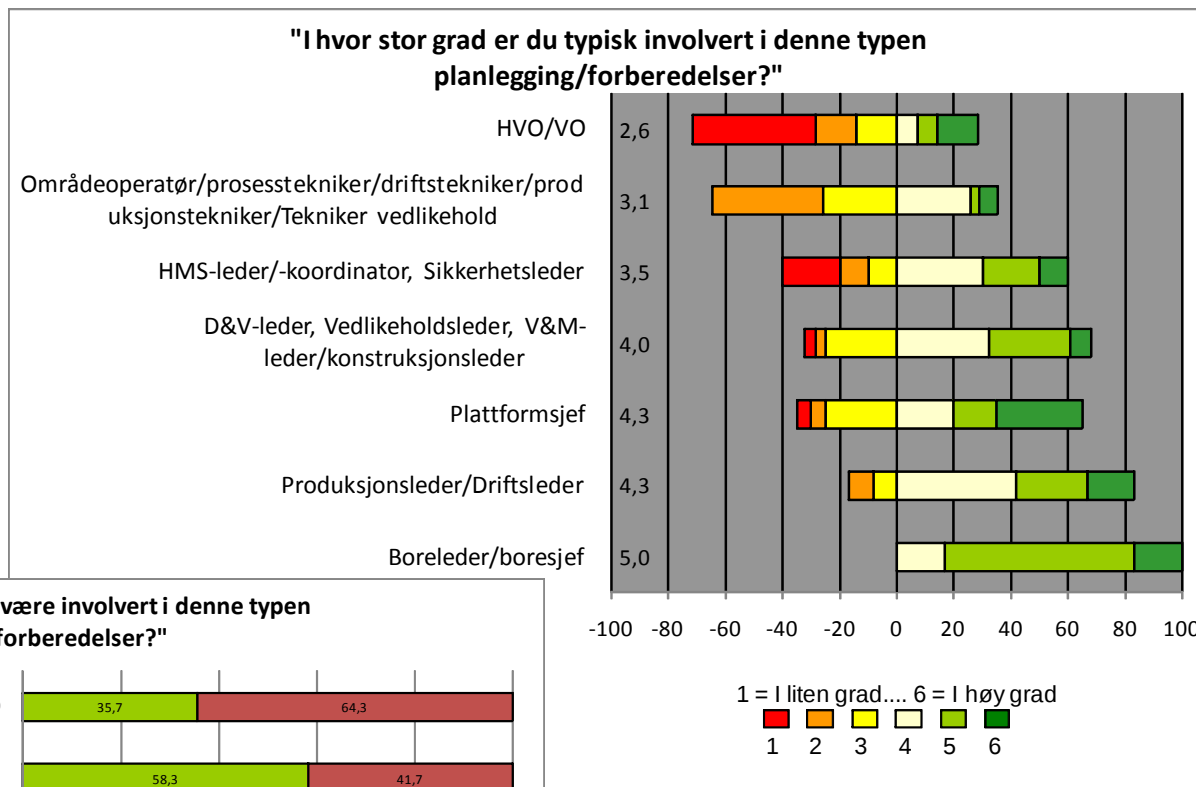
Selskap	Innretning/Anlegg
BP	Ula/Tambar
ConocoPhillips	Ekofisk (kompleks/senteret)
StatoilHydro	Brage Gullfaks (A, B, C) Heidrun Huldra Kristin Kårstø Mongstad Njord Snorre A Sture Veslefrikk Åsgard (A, B)
Marathon	Alvheim
Esso/Exxon Mobil	Balder Jotun (A, B) Ringhorne Slagentangen
Talisman	Gyda Petrojarl Varg
Shell	Draugen Nyhamna

Bakgrunnsvariabel		Antall	Prosent
Ansettelsesforhold	Operatøransatt	195	85
	Kontraktøransatt	34	15
Anlegg eller innretning	Landanlegg	70	30
	Offshoreinnretning	161	70
Stilling/rolle	Plattformsjef /fabrikksjef	20	13
	Produksjonsleder/Driftsleder	12	8
	D&V leder	8	5
	Vedlikeholdsleder	9	6
	Boreleder/Boresjef (kun offshore)	6	4
	HMS - leder /-koordinator	8	5
	Sikkerhetsleder	3	2
	Områdeoperatør/prosesstekniker/ driftstekniker/produksjonstekniker	22	14
	Tekniker vedlikehold	13	8
	V&M leder / konstruksjonsleder	12	8
	HVO/VO Operatør	10	6
	HVO/VO Kontraktør	6	4
	Operasjonsleder	20	18
	Teknisk systemansvarlig	17	15
	Fagansvarlige	33	29
	Annet	29	18

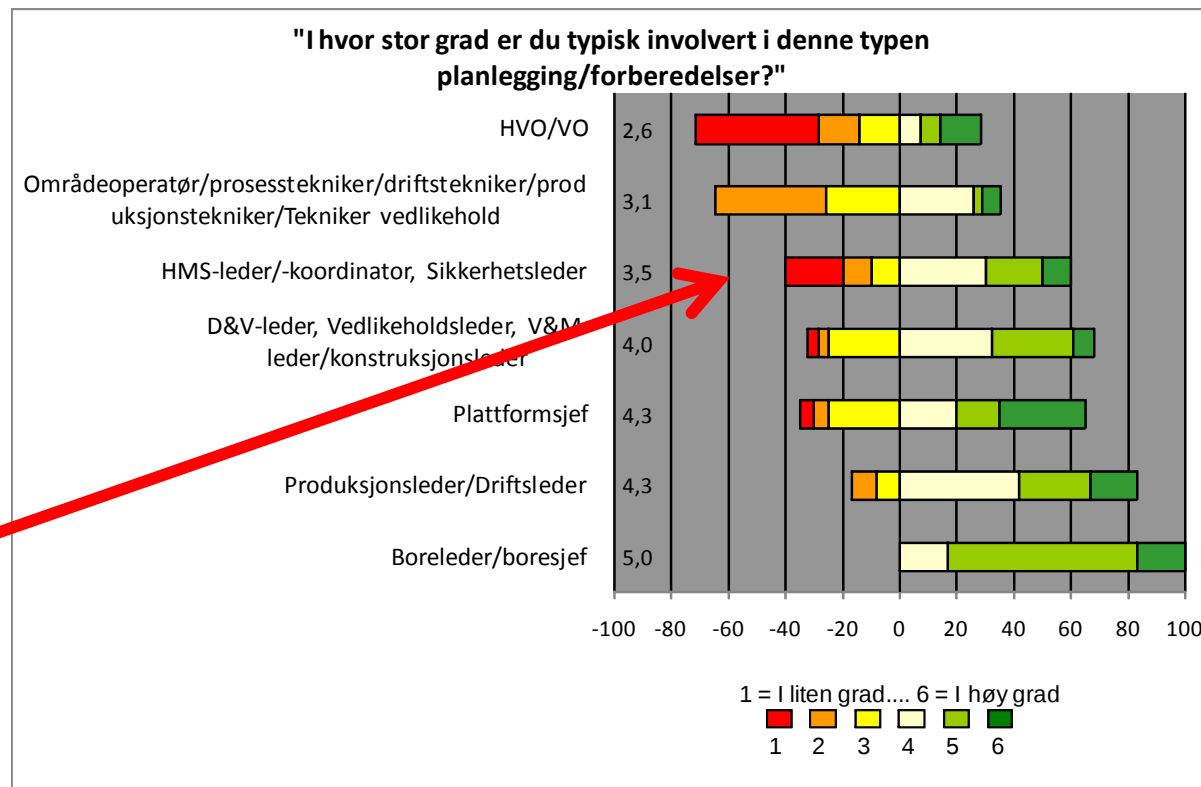
Resultater case 2: planlegging av mindre modifikasjoner

Eksempler på typer av spørsmål som kan sammenstilles.

Resultater case 2: planlegging av mindre modifikasjoner

OK?

25.11.2009

13

PETROLEUMSTILSYNET

Resultater case 2: planlegging av mindre modifikasjoner

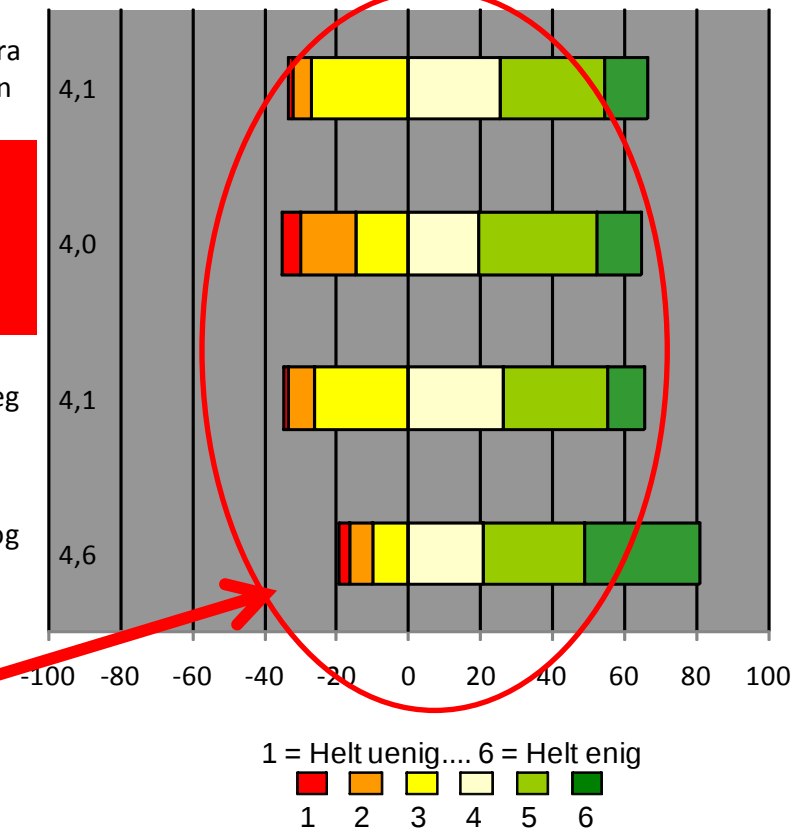
Oppfølging og bruk av risikovurderinger/-analyser av endringen som skal utføres, der en selv ikke har deltatt i planleggingen av jobben eller i risikovurderingene som er gjennomført

Det er enkelt å forstå resultater og anbefalinger fra denne type analyser/ vurderinger i forhold til min jobbutførelse

Ferdigstilles i løpet av dette året

Det er enkelt å forstå hvilken informasjon fra de gjennomførte analysene/vurderingene som angår meg og min arbeidsutførelse

Denne type risikoanalyser er relevante for mitt arbeid og min rolle i forhold til gjennomføringen av jobben

OK ?

Oppsummering:

- Tenk prosess og formålstjenelighet i forhold til hvem, hvordan, når, på hvilken måte... når en planlegger og gjennomfører en analyse.
  - Husk på de ulike brukerne, og deres særskilte behov.
- Tilstanden:
  - "Ikkje så gale", gitt en mer tradisjonell oppfatning.
  - Men fortsatt mye som kan bli bedre.
    - Det betyr nødvendigvis ikke at vi derfor bør gjøre mer av alt.
  - Økt bevissthet er kanskje det viktigste å gripe fatt i (ref. punkter om våre erfaringer).
- Oppfordring:
  - Sett av tid og ressurser til å kommentere på standarden.
    - Dette er "deres" mulighet til å påvirke hvordan næringen skal jobbe med risiko- og beredskapsanalyser/vurderinger i tiden fremover.

